

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 08.02.2024р.

м. Одеса

№ 65/15-рп/к

Справа №14-01/2024

Про початок розгляду
справи про порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання від 08.02.2024 № 65-03/23п першого відділу досліджень і розслідувань Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Дії комунального підприємства «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, які полягають у стягненні плати за погодження вузлів обліку водопостачання, не передбаченої чинним законодавством, при приєднанні об'єктів споживачів до централізованих систем питного водопостачання та централізованого водовідведення містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (2) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань щодо комунального підприємства «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області (далі – КП «Надія»): ідентифікаційний код юридичної особи: *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*; місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*; основний вид діяльності - за кодом КВЕД *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*.
- (3) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Надія» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (4) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснювався в межах Одеської області державний

контроль за дотриманням органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (5) Відділенням надіслано вимоги про надання інформації Фонтанській сільській раді Одеського району Одеської області від 04.04.2023 №65-02/201е, КП «Надія» від 04.04.2023 №65-02/667, від 09.06.2023 №65-02/1187, від 05.07.2023 №65-02/1375, від 10.08.2023 №65-02/1631.
- (6) КП «Надія» надало інформацію з копіями документів листами від 19.04.2023 №418/1 (вх.№ 65-01/760 від 25.04.2023), від 01.06.2023 №483 (вх. №65-01/1049 від 06.06.2023), 07.07.2023 №533 (вх.№65-01/1269 від 10.07.2023), від 27.07.2023 №559 (вх. №65-01/1410 від 03.08.2023), від 06.09.2023 №620 (вх. № 65-01/1628 від 08.09.2023).

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (7) Аналіз та дослідження становища КП «Надія» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605.
4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- (8) КП «Надія» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (9) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.
Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.
- (10) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Надія», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (11) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
4.2.1.1. Споживчі характеристики.
- (12) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон) житлово-комунальні послуги - це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (13) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.
- (14) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання»: централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (15) Відповідно до статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» (набрав чинності 07.08.2023) централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

- (16) Основною споживчою властивістю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі мережі водопостачання, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.2.1.2. Умови споживання

- (17) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону.
- (18) Таким чином, головною умовою споживання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (19) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (20) КП «Надія» діє на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, виданої, серія *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*. Відповідно до норм частини шостої статті 21 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», який набув чинності 28.06.2015, ліцензії на провадження видів господарської діяльності, визначені у статті 7 цього Закону, які є чинними на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є безстроковими, та можуть, за заявою ліцензіата, бути переоформлені.
- (21) Відповідно до листа Одеської обласної державної адміністрації від 24.09.2021 №143/21/02/02-11/1312, ліцензія КП «Надія» *«Інформація, доступ до якої обмежено.»* є чинною та має необмежений термін дії.
- (22) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (23) КП «Надія», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та, відповідно, внесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> (зокрема станом на 30.09.2023).
- (24) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення реалізуються виключно на договірних засадах.

4.2.1.4. Ціна.

- (25) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення встановлені для КП «Надія» рішенням виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 10.11.2021 №267:
- на централізоване водопостачання – 16,44 грн м³,
  - на централізоване водовідведення – 13,60 грн м³.
- (26) Рішенням виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 18.02.2022 №313 «Про затвердження вартості робіт (послуг), які надаються комунальним підприємством «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області» затверджена вартість робіт (послуг), які надаються КП «Надія» при приєднанні об'єктів до централізованих систем водопостачання та водовідведення, згідно з додатком №1 до цього рішення, а саме:
- згідно з кошторисом № 1 на виконання робіт, вартість Погодження робочих проектів на приєднання об'єктів до централізованих систем водопостачання та водовідведення

- становить 500 грн.(з ПДВ);
  - згідно з кошторисом № 2 на виконання робіт, вартість Погодження вузлів обліку з водопостачання становить 500 грн. (з ПДВ);
  - згідно з кошторисом № 3 на виконання робіт, вартість Розробки та видачі технічних умов (попередніх технічних умов) на водопостачання та водовідведення становить 1500 грн. (з ПДВ);
  - згідно з кошторисом № 4 на виконання робіт, вартість Встановлення індивідуального водомірного лічильника становить 300 грн. (з ПДВ).
- (27) Отже, кінцеві споживачі послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на ці послуги встановлює виконавчий комітет Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області.
- (28) Відповідно до листа Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 29.08.2023 №65-01/1559, станом на 23.08.2023 тарифи встановлені рішеннями виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 10.11.2021 №267 та від 18.02.2022 №313 не змінювались.
- (29) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Надія» на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Надія».
- 4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).
- (30) Виробником (виконавцем) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є КП «Надія».
- (31) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Надія» послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- 4.3. Визначення товарних меж ринку.
- (32) Враховуючи, що послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються на платній основі, ці послуги є товаром.
- (33) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який їх надає виключно в межах мереж водопостачання та водовідведення, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються) .
- (34) Враховуючи, що ринок послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії такі послуги не мають аналогів та не можуть бути замінені іншими послугами.
- (35) За таких обставин товарними межами ринку є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- 4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринків.
- (36) Особливістю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо за місцем знаходження діючих мереж водопостачання та водовідведення.
- (37) Рішеннями Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 22.03.2021 №113-VIII та від 06.07.2021 №252-VIII в оперативне управління КП «Надія» передані мережі водопостачання та водовідведення з устаткуванням, розташовані на території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області (а саме: села Фонтанка, села Крижанівка, села Нова Дофінівка, села Вапнярка, села Олександрівка, селища Ліски, селища Світле).
- (38) Рішення виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області від 10.11.2021 №267, яким встановлені тарифи на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, розповсюджувалось на територію

Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області.

- (39) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водопостачання та водовідведення, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія».

4.5.Часові межі ринку

- (40) Відповідно до інформації, отриманої від КП «Надія» листом від 25.04.2023 №65-01/760, кількість споживачів послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Надія» у 2022 році становила 7016 осіб.
- (41) Згідно зі звітом КП «Надія» за 9 місяців 2023 року, розміщеним на офіційному веб-сайті Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, кількість споживачів послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Надія» за 9 місяців 2023 року становила 8165 осіб.
- (42) Аналізуючи ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2022 року та січня-вересня 2023 року, встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку КП «Надія» працює одноосібно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (43) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період протягом 2022 року та січня-вересня 2023 року, протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.6.Визначення частки на ринку

- (44) На ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водопостачання та водовідведення, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія» протягом 2022 року та січня-вересня 2023 року, здійснювало діяльність лише КП «Надія».
- (45) Отже, становище КП «Надія» у зазначений періоди є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) на цьому ринку з часткою 100 %, оскільки КП «Надія» не мало на цьому ринку жодного конкурента.

4.7.Визначення потенційних конкурентів

- (46) 4.7.Визначення потенційних конкурентів
- (47) Ураховуючи те, що ринок послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у відповідності до статті 5 Закону України «Про природні монополії» знаходиться у стані природної монополії, у КП «Надія» відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області де розташовані діючі мережі водопостачання та водовідведення, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія».

4.8.Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (48) 4.8.Визначення бар'єрів вступу на ринок.
- (49) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на досліджуваний ринок потенційних конкурентів є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.9.Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (50) 4.9.Встановлення монопольного (домінуючого) становища
- (51) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист

економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

- (52) Ураховуючи зазначене, становище КП «Надія» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водовідведення та водопостачання, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія» протягом 2022 року та січня-вересня 2023 року, мало ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100 %, оскільки КП «Надія» не мало на цьому ринку жодного конкурента.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

- (53) Процедура приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначена положеннями розділу III Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 року №190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 07.10.2008 №936/15627 (далі – Правила).
- (54) Відповідно до пункту 4 розділу 1 Правил:
- замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення;
  - технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (55) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (56) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (57) Собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача, у відповідності до пункту 7 розділу III Правил.
- (58) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил технічні умови, повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
  - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
  - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
  - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
  - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до

- встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
  - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
  - термін дії технічних умов.
- (59) Відповідно до пункту 10 розділу III Правил технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання. Проєктно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.
- (60) Пунктом 1 розділу V Правил передбачено, що споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (61) Приписами частини другої статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» встановлено, що приєднання житлових і нежитлових будівель до зовнішніх інженерних мереж без оснащення таких будівель вузлами комерційного обліку відповідних комунальних послуг відповідно до вимог цього Закону забороняється.
- (62) Таким чином приєднання об'єктів замовників до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення неможливе без:
- отримання замовником технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення,
  - узгодження із виконавцем послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення розробленої замовником проєктно-технічної документації,
  - оснащення об'єкта вузлом обліку.
- (63) Інформація та вимоги щодо місця встановлення приладів обліку води, їх діаметру, типу, параметрів, вимог до встановлення є складовою проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (64) Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проєктної документації з дотриманням будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проєктна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (65) Відповідно до пункту 2 розділу V Правил оснащення об'єктів споживачів вузлами комерційного обліку здійснюється відповідно до Порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09 серпня 2018 року № 206, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 990/32442

(далі - Порядок № 206).

- (66) У пункті 11 Порядку № 206, визначено, що оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил та з урахуванням Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» і не потребує видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, а також погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (67) Згідно з пунктом 12 Порядку для оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем оператор зовнішніх інженерних мереж надає за зверненням власника (співвласників) безкоштовно таку інформацію для встановлення вузла комерційного обліку питної води:
тиск в мережі водопостачання;
місце розташування та діаметр вводу мережі;
місце розташування вузла комерційного обліку.
- (68) Таким чином нормами чинного законодавства не передбачено погодження виконавцем послуг з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вузлів обліку з водопостачання при приєднанні об'єктів споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а тим більше, стягнення плати за таке погодження.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ СВДЧАТЬ ПРО НАЯВНІСТЬ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (69) Відділенням проводився в межах Одеської області державний контроль за дотриманням органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, в ході проведення якого встановлено таке.
- (70) Рішенням виконавчого комітету Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області №313 від 18.02.2022 «Про затвердження вартості робіт (послуг), які надаються комунальним підприємством «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області» (далі – Рішення №313) затверджена вартість робіт (послуг), які надаються КП «Надія» згідно з додатком № 1 до цього рішення, а саме:
- згідно з кошторисом №1 на виконання робіт, вартість Погодження робочих проектів на приєднання об'єктів до централізованих систем водопостачання та водовідведення становить 500 грн.(з ПДВ);
  - згідно з кошторисом №2 на виконання робіт, вартість Погодження вузлів обліку з водопостачання становить 500 грн. (з ПДВ);
  - згідно з кошторисом №3 на виконання робіт, вартість Розробки та видачі технічних умов (попередніх технічних умов) на водопостачання та водовідведення становить 1500 грн. (з ПДВ);
  - згідно з кошторисом №4 на виконання робіт, вартість Встановлення індивідуального водомірного лічильника становить 300 грн. (з ПДВ).
- (71) Преамбула Рішення №313 містить інформацію, що вартість робіт (послуг), які надаються КП «Надія» затверджена з урахуванням заяви директора КП «Надія» та наданих КП «Надія» розрахунків вартості робіт (послуг), які надаються при приєднанні об'єктів до централізованих систем водопостачання та водовідведення на території Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області.
- (72) Відповідно до інформації КП «Надія», наданої листами від 27.07.2023 №559 (вх. від 03.08.2023 №65-01/1410), 06.09.2023 №620 (вх. від 08.09.2023 №65-01/1628), встановлено таке.

- (73) Для приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водопостачання КП «Надія», замовник звертається до КП «Надія» із заявою про надання відповідних технічних умов.
- (74) Розробка та видача КП «Надія» технічних умов на приєднання до мереж централізованого питного водопостачання відбувається на платній основі згідно з Рішенням №313.
- (75) Після отримання технічних умов на приєднання до мереж централізованого питного водопостачання замовник розробляє та подає на погодження до КП «Надія» проектно-технічну документацію, розроблену у відповідності до виданих технічних умов, а саме: робочі проекти на приєднання об'єктів до централізованих систем питного водопостачання. Погодження проектів на приєднання здійснюється КП «Надія» на платній основі згідно з Рішенням №313.
- (76) Крім того, як зазначило КП «Надія» у листі від 06.09.2023 № 620, одночасно із погодженням проекту на приєднання об'єктів до централізованих систем питного водопостачання КП «Надія» погоджує вузол обліку водопостачання. Вартість погодження вузлів обліку водопостачання затверджена Рішенням № 313 і становить 500 грн.
- (77) Пункт 8 технічних на приєднання до мереж централізованого водопостачання, виданих КП «Надія» замовникам, містить інформацію про те, що проєктований водопровідний ввід необхідно обладнати водомірним вузлом, місце установки і діаметр вузла визначається відповідно до ДБН на стадії проєктування, тип повинен відповідати вимогам технічних регламентів.
- (78) Після погодження проектно-технічної документації КП «Надія» надає замовнику інформацію:
- про погодження проекту на приєднання (на окремому аркуші з відміткою «узгоджено», №, датою, підписом відповідальної особи та печаткою КП «Надія»);
  - про погодження вузла обліку води (в розділі проекту, який містить відповідну інформацію з відміткою «узгоджено», №, датою, підписом відповідальної особи та печаткою КП «Надія»).
- (79) За інформацією КП «Надія», зазначеною у листі від 27.07.2023 № 559, при розрахунках вартості робіт (послуг) з погодження вузлів обліку з водопостачання КП «Надія» керувалось Правилами та ДСТУ БД.1.1-1-2013 «Правила визначення вартості будівництва».
- (80) Слід зазначити, що Правилами не передбачено вимог щодо погодження вузлів обліку з водопостачання та встановлення вартості за таке погодження.
- (81) ДСТУ БД.1.1-1-2013 «Правила визначення вартості будівництва» втратив чинність відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 01.11.2021 № 281.
- (82) У період з 2022 року по липень 2023 року КП «Надія» було погоджено:
- робочих проєктів на приєднання до систем централізованого водопостачання – *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*;
  - вузлів обліку води з водопостачання – *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*.
- (83) Відділенням проаналізовано документи, надані КП «Надія» за період з 2022 року по липень 2023 року щодо приєднання об'єктів до централізованих систем водопостачання, а саме: вибірково технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та проектно-технічну документацію та встановлено таке.
- (84) Зведена інформація щодо замовників, які отримували у КП «Надія» технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання, оплачували роботи (послуги) за погодження робочих проєктів на приєднання об'єктів до централізованих систем водопостачання та водовідведення та роботи (послуги) з погодження вузлів обліку з

водопостачання наведена у Таблиці 1.

Таблиця 1

«Інформація, доступ до якої обмежено.»

- (85) Отже, як наведено у Таблиці 1, КП «Надія» погоджувало замовникам вузли обліку з водопостачання та стягувало за це кошти.
- (86) За результатами порівняльного аналізу складових кошторисів на виконання робіт з погодження робочих проєктів на приєднання та на виконання робіт з погодження вузлів обліку з водопостачання, зазначених у Таблиці 2, можна зробити висновок, що вони містять аналогічні складові, тобто, фактично, дублюють одна одну, а саме:

Таблиця 2

«Інформація, доступ до якої обмежено.»

- (87) Таким чином, надана КП «Надія» інформація, підтверджує факт встановлення підприємством при приєднанні об'єктів споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення не передбачених чинним законодавством вимог щодо погодження вузлів обліку водопостачання та стягування за це плати.

7. МОЖЛИВІ АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (88) Як зазначено у пункті 68 цього розпорядження, законодавством України не передбачено встановлення виконавцем послуг з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимоги щодо погодження вузлів обліку водопостачання, тим більш – отримання такого погодження на платній основі споживачам при приєднанні об'єктів споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (89) Разом з тим, погодження вузлів обліку водопостачання здійснюється КП «Надія» на платній основі, а саме за тарифами, затвердженими Рішенням № 313 – згідно з кошторисом № 2 на виконання робіт, вартість погодження вузлів обліку з водопостачання становить 500 грн. з ПДВ.
- (90) Таким чином, погодження вузлів обліку з водопостачання може призвести до ущемлення інтересів споживачів, оскільки це призводить до додаткових фінансових витрат при приєднанні об'єктів споживачів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

8. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ ТАКИХ ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (91) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (92) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (93) Разом з тим, приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення неможливе без отримання замовником технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та та централізованого водовідведення, розробки та узгодження із виконавцем послуг з

централізованого водопостачання/централізованого водовідведення проектно-технічної документації.

- (94) Завдяки ринковій владі КП «Надія» нав'язує споживачам власні умови при приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а саме, вимоги щодо погодження вузлів обліку водопостачання.
- (95) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополю владу споживачі змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримувати відповідні послуги та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

9. ВИСНОВКИ

- (96) Ураховуючи, що становище КП «Надія» протягом 2022 року та січня-вересня 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території Фонтанської об'єднаної територіальної громади Одеського району Одеської області, де розташовані діючі мережі водовідведення та водопостачання, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Надія», мало ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100%, оскільки КП «Надія» не мало на цьому ринку жодного конкурента, дії комунального підприємства «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області, які полягають у стягненні плати за погодження вузлів обліку водопостачання, не передбаченої чинним законодавством, при приєднанні об'єктів споживачів до централізованих систем питного водопостачання та централізованого водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною 1 статті 36 та статтею 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), розділом IV та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи за ознаками вчинення комунальним підприємством «Надія» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено.»*) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливими за умов існування

значної конкуренції на ринку, яке полягає у стягненні плати за погодження вузлів обліку водопостачання, не передбаченої чинним законодавством, при приєднанні об'єктів споживачів до централізованих систем питного водопостачання та централізованого водовідведення,

2. Доручити збір та аналіз доказів у справі першому відділу досліджень і розслідувань Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії

Ірина ДАНИЧ